

پرش ها و پانچ ها

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوبه اشعی خراسان حفظه الله تعالی

موضوع:

۱. احکام؛ مشاغل و مکاسب حرام
۲. اخلاق؛ رذائل اخلاق؛ دروغ، غیبت و بهتان

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: حمید

تاریخ: ۱۴۰۰/۲/۲۵

حکم تقلب چیست؟ آیا الکی حاضری زدن در کلاس‌های دانشگاه اشکال دارد؟ گاهی دانشجو در کلاس‌های مجازی حضور ندارد، یا تکالیفی که برای حاضری خوردن لازم است را در زمان مقرّر انجام نداده است و با این حال، حضور خود را ثبت می‌کند. حکم درآمد حاصل از این کار و راه جبران آن چیست؟

پاسخ

تاریخ: ۱۴۰۰/۳/۲

تقلب، مصداق دروغ، فریب و تضییع حقّ دیگران است که جایز نیست و با این وصف، مؤمن نمی‌تواند متقلب باشد؛ چراکه ایمان او به خداوند و روز داوری و ترس او از آتش دوزخ، او را از این کارها باز می‌دارد و به سوی صداقت و عدالت سوق می‌دهد. تبعاً درآمد حاصل از کار حرام نیز حرام است و با این وصف، درآمدی که حاصل از تقلب باشد، حلال نیست؛ مانند درآمد حاصل از قبولی در آزمون استخدامی با تقلب، یا استخدام با مدرک تحصیلی جعلی، یا استخدام با مدرک تحصیلی گرفته‌شده با پایان‌نامه‌ای که در آن از نظرات و تحقیقات دیگران بدون إرجاع به آنان استفاده شده است، یا استخدام با ارائه‌ی اطلاعات و سوابق شخصی دروغ. این به معنای آن است که اگر درآمد کسی حاصل از چنین کارهایی باشد، باید استعفا دهد و اموالی که تحت عنوان حقوق و مزایا گرفته است را برگرداند و از خداوند آمرزش بخواهد تا بخشیده شود، مگر اینکه استخدام او در نظام یا دولت ظالمان بوده باشد؛ چراکه در این صورت، باید ضمن استعفا و طلب آمرزش از خداوند، اموالی که تحت عنوان حقوق و مزایا گرفته است را در راه زمینه‌سازی برای نظام و دولت خلیفه‌ی خداوند مصرف کند تا بخشیده شود.

آری، اگر تقلب انجام‌شده، سبب استخدام نبوده، بلکه سبب افزایش درآمد بوده، درآمد حرام

نیست، بلکه حلال آمیخته به حرام است و با این وصف، باید ضمن طلب آمرزش از خداوند، بخشی از آن که حاصل از تقلّب بوده است، برگردانده شود؛ همچنانکه اگر تقلّب انجام شده، تنها سبب یا سبب اصلی استخدام نبوده، بلکه صرفاً به تعجیل یا تسهیل استخدام کمک کرده، درآمد حرام نیست، بلکه حلال آمیخته به حرام است و با این وصف، اگر تقلّب انجام شده سبب تعجیل در استخدام بوده است، باید ضمن طلب آمرزش از خداوند، درآمد حاصل از استخدام زودتر، برگردانده شود و آن درآمد به دست آمده در زمانی است که اگر تقلّب انجام شده نبود، هنوز استخدام تحقق نیافته بود و اگر تقلّب انجام شده سبب تسهیل در استخدام بوده است، نه تعجیل در آن یا افزایش درآمد، امید است که طلب آمرزش از خداوند کافی باشد؛ زیرا فرض بر این است که استخدام، بدون تقلّب انجام شده قطعی بوده و تقلّب انجام شده تنها آن را آسان کرده است. هر چند آسان کردن استخدام نیز تأثیر خود را بر درآمد گذاشته و آن را به نحوی آلوده ساخته و از این رو، بهتر است که مقداری از آن، در راه خداوند انفاق شود؛ چنانکه در روایاتی از اهل بیت، به انفاق خمس درآمد آلوده به حرام سفارش شده است.^۱

بایگاه اطلاع رسانی دفتر مخصوص امام علی (ع)
مجلس حج و عمره بین المللی

۱. بنگرید به: المحاسن للبرقي، ج ۲، ص ۳۲۱؛ الكافي للكليني، ج ۵، ص ۱۲۵؛ من لا يحضره الفقيه لابن بابويه، ج ۲، ص ۴۳؛ تهذيب الأحكام للطوسي، ج ۶، ص ۳۶۸.

